

Prigovor na *Izmjena Nacrta o prijedlogu zakona o izmjenama i dopuni zakona o trgovini*

Upućeno Odboru za predstavke i pritužbe pri desetom sazivu Hrvatskog sabora, kao i svim klubovima zastupnika te i svakom saborskom zastupniku,

Poštovani,

Nalazimo da se *Izmjena nacrta o prijedlogu zakona o izmjenama i dopuni zakona o trgovini*, ogriješila o „odredbe Ustava o ljudskim pravima i temeljnim slobodama“¹, te da se kao takva „ne može opravdati višim nalogom“² Vlade, u konkretnom slučaju adresanta Sabora Republike Hrvatske.

Također je, po svojoj naravi protuustavna te su autori neustavnim metodama pokušali nametnuti interpretaciju i tumačenje na Ustavni tekst, dodajući tako dojam da se Ustav i drugi, a po naravi niži pravni akti, slažu s idejom i svrhom ranije spomenutog prijedloga zakona *Izmjena nacrta o prijedlogu zakona o izmjenama i dopuni zakona o trgovini*, dok to uistinu nije istina. Pokušaj takvog nametanja zakona, kroz nepoštene metode, smatramo ponižavajućim, degutantnim te iz osjećaja dužnosti i odgovornosti prema sugrađanima, dostavljamo pisani prigovor, koherentnih i logičnih argumenata, u kojem ćemo objasniti problematiku prava pojedinca koja se narušavaju naročito u ekonomskom i vjerskom aspektu.

Najbolji primjer toga očituje se već u uvodnim tezama *Izmjene nacrta o prijedlogu zakona o izmjenama i dopuni zakona o trgovini*, gdje se citira Ustav Republike Hrvatske, čl. 2, stavak 4, podstavak 1, gdje piše:

„Hrvatski sabor ili narod neposredno, samostalno, u skladu s Ustavom i Zakonom odlučuje, / - o utvrđivanju gospodarskih, pravnih i političkih odnosa u Republici Hrvatskoj“ te se to koristi kao argument da se „uredi radno vrijeme u djelatnosti trgovine“³, predlažući da „Radno vrijeme prodajnih objekata određuje trgovac u razdobljima od ponedjeljka do subote s početkom najranije od 6:00 sati do najkasnije 21:00 sat.“⁴

To je direktno narušavanje poduzetničkih načela slobode, koje se naša država obvezala držati Ustavom. „Gospodarska i tržišna sloboda temelj su gospodarskog ustroja Republike Hrvatske.“⁵ Dakle, u Republici Hrvatskoj, stupanjem ovog zakona na snagu, ne postoji više sloboda tržišta. To je ono što svakako valja naglasiti i razmotriti, jer poduzetniku više nije dopušteno samostalno organiziranje i sloboda rada, naprotiv, ona mu je već nametnuta zakonom, a to načelo koje se ruši upravo je temelj slobode tržišta. On ne smije raditi nedjeljom, (ili ako smije, smije u iznimnim okolnostima i izuzecima), a na taj način se ograničava tržište.⁶ Premda Hrvatski sabor ima moć utjecati na gospodarstvo, jasno je naznačeno da to mora biti u

¹ Ustav Republike Hrvatske (Narodne novine, br. 56/90, 135/97, 8/98, 113/00, 124/00, 28/01, 41/01 i 55/01), čl. 20.

² *Ibid.*

³ Izmjenu nacrta o prijedlogu zakona o izmjenama i dopuni zakona o trgovini, online formatirano izdanje, Izvor: (<https://esavjetovanja.gov.hr/ECon/MainScreen?entityId=16945>), datum pristupa: 9. siječnja 2022.g.

⁴ *Ibid.*

⁵ Ustav Republike Hrvatske (Narodne novine, br. 56/90, 135/97, 8/98, 113/00, 124/00, 28/01, 41/01 i 55/01), članak 48.

⁶ Stavovi su izneseni u edukativnoj prezentaciji, u sklopu projekta ENTER, krapinsko-zagorske županije, a čiji je pokrovitelj i Hrvatska gospodarska komora, Izvor: (<http://www.partnerstvo-razvoj.net/files/file/pdf/Poduzetnistvo/4.Klasifikacija%20i%20razvoj%20poduzetni%C5%A1tva.pdf>), datum pristupa: 9. siječnja 2022.g.

skladu s Ustavom i zakonom te je u istim dokumentima jasno definirano što to podrazumijeva. To prema hrvatskom Ustavu podrazumijeva slobodu tržišta te je ovo direktno kršenje tog Ustavnog načela.

Drugi problem koji je zanemaren od strane šire javnosti, medija, ali čini se i samih tvoraca *Izmjena nacrtu o prijedlogu zakona o izmjenama i dopuni zakona o trgovini*, a od presudnog je značaja, upravo jest pravo pojedinca na slobodu savjesti i vjeroispovijesti.

Naime, kako se čini, svrha ove odredbe uopće nije promicanje prava radnika u vidu dana tjednog odmora, to je već ranije regulirano Zakonom o radu:

„Radnik ima pravo na tjedni odmor u neprekidnom trajanju od najmanje dvadeset četiri sata, kojem se pribraja dnevni odmor iz članka 74. ovoga Zakona.“⁷

Spomenuti zakon na snazi je od 1. siječnja 2020.g., a to znači da svaki radnik ima pravo na jedan dan odmora u tjednu. Taj dan može biti bilo koji prema sadašnjem zakonu, no cilj je ove nove zakonske uredbe točno odrediti samo jedan dan odmora i sugerirati kako je to, prema hrvatskoj tradiciji, nedjelja. Pri tome dolazi do narušavanja nekoliko važnih ustavnih načela i prava.

Ovom zakonskom uredbom, bitno su narušena načela u kojima se jamči „sloboda savjesti i slobodno javno očitovanje vjere ili drugog uvjerenja.“⁸ Njome se osobi koja, primjerice želi odmarati subotom iz vjerskih razloga, onemogućuje to pravo, a da pri tome legalno zadrži radni odnos u trgovini u Republici Hrvatskoj. Budući da je zakonska uredba podređena Ustavu i Međunarodnim ugovorima u pravnoj hijerarhiji, veoma je neobično da se ova zakonska uredba postavlja iznad samog Ustava koji jamči slobodu vjeroispovijesti i iznad važećih Međunarodnih ugovora⁹, a što je za sam zakon nedopustivo te iz tog razloga ne prolazi kriterij ustavnosti kojem su podvrgnute sve zakonske uredbe.

Ovo podrazumijeva kršenje članka 41. Ustava Republike Hrvatske jer se u njemu jasno iznosi „Sve su vjerske zajednice pred zakonom jednake i odvojene od države“, ova uredba jasno krši ovo načelo, kako su i sami autori iznijeli, jer smatraju kako je opravdano nametnuti odmor nedjeljom iz činjeničnosti kako se to u hrvatskoj smatra tradicijom ili običajem koji je uvažen, odnosno prisutan kod većine stanovništva. Potom autori smatraju kako ta činjenica, upravo taj njihov zahtjev čini odredbu legitimnom jer smatraju da će tada proizvesti kvalitetu funkcioniranja društvene zajednice. (Kakva je onda bila dosadašnja društvena zajednica, regulirana Zakonom o radu koji je trenutno na snazi?)

Oni smatraju kako se sloboda savjesti pojedinca treba pokoriti svijesti društvenog kolektiva o opravdanosti držanja nekog određenog dana u tjednu. Drugim riječima, smatraju kako pojedinac gubi sva prava onog trenutka kada dolazi u sukob s javnim mnijenjem. Takav jedan koncept uistinu je zastrašujući jer tko onda može tvrditi da će se prava pojedinca ikada poštovati? Upravo bi prava pojedinca trebala biti čvrsto ustoličena u Ustavu, kao krunskom

⁷ Zakon o radu, (NN 93/14, 127/17, 98/19), članak 75, stavak 1

⁸ Ustav Republike Hrvatske (Narodne novine, br. 56/90, 135/97, 8/98, 113/00, 124/00, 28/01, 41/01 i 55/01), čl. 40

⁹ (Europska) Konvencija za zaštitu ljudskih prava i temeljnih sloboda (pročišćeni tekst MU 18/97, 6/99, 14/02, 13/03, 9/05, 1/06, 2/10), članak 9.1 – „Svatko ima pravo na slobodu misli, savjesti i vjere: ovo pravo uključuje slobodu da promjeni vjeru ili uvjerenje i slobodu, sam ili zajedno sa drugima i javno ili privatno, da manifestira svoju vjeru ili uvjerenje, obredom, propovijedanjem i vršenjem vjerskih dužnosti i rituala.“

pravnom aktu koji će čuvati njihove slobode i prava protiv sveopćeg protivljenja. To je uloga Ustava koja mu je bila prvotno pripisana.

Iz toga proizlazi da nisu sve vjerske zajednice pred zakonom jednake, već jedino one koje se s prijedlogom novog zakona slažu, a to bi za vjernika koji vjeruje suprotno (kao u ranije opisanom slučaju svetkovatelja subote), značio izravan oblik diskriminacije. Ako bi se kojim slučajem htio prilagoditi stavovima društva, tada bi to značilo odricanje od svoje vjere.

Smatramo kako je ovaj zakonski akt jedan od preteča progonskog duha koji će se uvijek neizbježno javiti pri ovakvom krnjem, nepotpunom i neiskrenom tumačenju pravnih propisa.

Uz sve navedene činjeničnosti i jasan prikaz stvarnosti i opasnosti koje potiče ova pravna odredba, predlažemo da se u potpunosti odbaci njen sadržaj te usvoji neki prikladniji model koji neće biti u suprotnosti s Ustavom, Međunarodnim pravom i važećim zakonskim aktima u koje se autori, ponosito uzdaju i diče, a pri tome ih sami negiraju, neodgovorno ignoriraju, čak i potiču Sabor da ih krši.

Također, očit je upliv vjerskog sadržaja u zakonski akt, a samim time se otvaraju vrata pogodovanju i ustupcima, dovoljno je reći, najmoćnijoj religioznoj instituciji u Hrvata. Sve to predstavlja veliku opasnost za pravni i društveni poredak, ali i pravni status čovjeka, kao i za povredu njegovog dostojanstva.

Gospoda koja je pisala *Izmjenu nacrtu o prijedlogu zakona o izmjenama i dopuni zakona o trgovini*, ovaj puta se stavila na mjesto Boga, zahtijevajući regulirati pitanja osobne savjesti i odnose pojedinca prema svome Bogu i bogoštovlju, uvažavajući isključivo jedan dan kao dan odmora – nedjelju te je istu vrijednost pokušala nametnuti svima. Vrijeme je da budu svrgnuti s trona koji im ne pripada. To je tron svetišta savjesti u ljudskom umu. „Mi držimo da su ove **istine očigledne** da su **svi ljudi stvoreni jednaki**, da ih je Stvoritelj darovao s određenim, **neotuđivim pravima** kao što su pravo na život, **slobodu** te postizanje sreće.“¹⁰

Stoga, voljeli bismo nadodati kako ćemo u našem djelovanju otkrivanju istine ostati čvrsti poput stijena o koje bijesni morsko valovlje, a ipak, uza sve gubitke i pljuske i javno ruglo, ostaje nesalomljivo, shvaćajući da je naša prva dužnost prema našem Stvoritelju i Bogu, Isusu Kristu, znajući da ljudsko pravo ne proizlazi iz ljudskog pera, nego iz dragocjene krvi Krista. Stoga smatramo i usudujemo se smatrati, kako ljudska prava ne prestaju važiti odlukom Sabora, niti suda, nego su naprotiv ratificirana krvlju Krista, i smatramo ih vječnima, baš kao i Novi Zavjet. Prvi pravni dokument koji službeno vraća čovjeku dostojanstvo u punom smislu te riječi. Naša snaga ne nalazi se u brojnosti vaših zakona, niti odredbi, već u poslušnosti Božjoj riječi.

Prema Bibliji, samo je jedan dan predviđen za odmor i provođenje vremena u svetom obiteljskom krugu, također ostavljajući prostor za pojedinca da ostvari svoju zajednicu s Bogom. Taj dan, nije nedjelja. Božji zakon ovako ga definira:

„Spomeni se dana subotnjega, da ga držiš svetim. Šest dana radi i obavljaš sav svoj posao, a sedmoga je dana **subota posvećena GOSPODU, Bogu tvojemu**. Nikakva posla tada nemoj raditi: ni ti, ni sin tvoj, ni kći tvoja, ni sluga tvoj, ni sluškinja tvoja, ni stoka tvoja, ni došljak koji se nađe unutar tvojih dveri. Jer je u šest dana GOSPOD stvorio nebo i zemlju,

¹⁰ Deklaracija neovisnosti, Izvor: (<https://www.archives.gov/founding-docs/declaration-transcript>), datum pristupa: 20. siječnja 2022.g.

more i sve što je u njemu, a sedmoga je dana počnuo. Stoga je **GOSPOD blagoslovio dan subotnji i posvetio ga.**¹¹ ; „Zato je Sin čovječji **gospodar i subote.**“¹²

Izmjena nacrtu o prijedlogu zakona o izmjenama i dopuni zakona o trgovini čini ovu dispoziciju Svetog Pisma neostvarivom, tako što naređuje da se nedjeljom ne radi. Na taj način je onemogućeno zakonito provođenje svoje vjeroispovijesti te držanje biblijskih zapovijedi jer ne možemo raditi šest dana i istovremeno sedmi dan, subotu, poštovati. Kad bismo bili vjerni Bogu, tada bismo bili nevjerni državi i obratno.

Na kraju bismo još voljeli istaknuti da se javnost obmanjuje da smatraju kako je nedjelja dan za odmor propisan u Bibliji te da pobožni Kršćani, drže svetost nedjelje, pri tome izbjegavajući iznijeti jasne tvrdnje Božje Riječi o svetosti subote, Isus je jasno izrazio svoj stav glede tog pitanja. To je uvjerenje savjesti te kao takvo, ne može se i ne smije podvrgnuti ljudskom sudištu, niti pak tragati za „svemoćnom“ rukom države kako bi ozakonila jednu maksimu kao mjerilo savjesti za sve pripadnike društva. Ne smijemo pretpostaviti pravo društva nad pravima pojedinca jer time nedvojbeno gubimo i jedno i drugo.

»Ne pomišljajte da sam došao ukinuti Zakon ili Proroke. Nisam došao ukinuti, nego ispuniti. Jer, zaista, kažem vam, dok ne prođe nebo i zemlja, ni jedna jota i ni jedan potezić iz Zakona neće proći dok se sve ne zbude. Stoga tko god dokine jednu od tih najmanjih zapovijedi i tako pouči ljude, najmanjim će se zvati u kraljevstvu nebeskome. A tko god ih izvrši i pouči druge, taj će se velikim zvati u kraljevstvu nebeskome. Jer kažem vam: Ne bude li pravednost vaša veća od pravednosti knjižnikā i farizejā, nećete ući u kraljevstvo nebesko.«¹³

Smatramo da su ovi argumenti sami po sebi dostatni za odbacivanje ovakvog prijedloga, no voljeli bismo istaknuti kako postoje i drugi argumenti na temelju kojih je Ustavni sud proglasio ranije nacрте i pokušaje implementacije takvih zakona neustavnim. Također je smatrao kako država time „ne bi osiguravala svim poduzetnicima jednak pravni položaj na tržištu.“¹⁴ Stoga je naša molba i vapaj da se u cijelosti odbaci *Izmjena nacrtu o prijedlogu zakona o izmjenama i dopuni zakona o trgovini* jer ne ostvaruje svrhu za koju je namijenjen, već ostvaruje interes moćnika i nalog najmoćnije religiozne sile u Hrvata, potpuno prikriveno, a sve to u suprotnosti s Ustavom jer Ustav jasno nalaže odvojenost crkve i države te jednakost svih vjerskih zajednica, što smo već ranije i pokazali.

S poštovanjem i dubokim apelom na savjesnost čitatelja,

Omega Countdown Ministry, ogranak u Republici Hrvatskoj

Dejan i Marija Meznarić,
Matea Meznarić,
Viktor i Nikolina Varga

Prilog: 1. „Nepromjenjivost Božjeg Zakona“ – 25. poglavlje knjige „Velika borba“ (PDF)

¹¹ Varaždinska Biblija (2015), Izlazak 20:8-11

¹² *Ibid*, Marko 2:28

¹³ *Ibid*, Matej 5:17-20.

¹⁴ Novinski članak, Jutarnji list, Izvor: (<https://www.tportal.hr/vijesti/clanak/do-daljnijega-odgoden-zakon-kojim-bi-se-uvela-neradna-nedjelja-20211209>), datum pristupa: 20. siječanj 2022.g.